

§ 11**Språkutveckling i förskolan**

- Remiss från Stadsrevisionen, dnr 3.1.3-114/2020

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 24 februari 2021, dnr 1.4.2-10157/2020.

Stadsrevisionen har remitterat rapporten ”Språkutveckling i förskolan” till utbildningsnämnden för yttrande. Granskningen fokuserar på om stadens nämnder säkerställt att det finns systematiska arbetssätt och kompetens hos förskolepersonalen för att kunna möta fullmäktiges uppdrag, nationell lagstiftning och läroplanens mål för språkutvecklande arbete i förskolan.

Rekommendationerna i stadsrevisionens rapport är i linje med utbildningsförvaltningens arbete idag. Förvaltningen håller med om revisionskontorets samlade bedömning om att de granskade nämnderna behöver vidareutveckla arbetet för att ge förutsättningar för verksamheterna att nå de krav på språkutveckling som ligger i för-skolans uppdrag. Utbildningsförvaltningen anser, i linje med Stadsrevisionens bedömning, att prioriterade frågor är att säkerställa att pedagogernas kunskaper i det svenska språket är tillräckliga och att uppföljning och utvärdering av det språkutvecklande arbetet tydlig-görs.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 9 mars 2021. Ärendet har också behandlats vid funktionshinderrådets sammanträde den 10 mars 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till

Stadsrevisionen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av remisstiden.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilda uttalanden

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss av stadsrevisionens projektrapport gällande språkutveckling i förskolan. Rapporten behandlar arbetet för att nå läroplanens mål och vi delar revisionskontorets yttrande om att det krävs ett samlat helhetsansvar kring kraven på språkutveckling och språkkunskaper för personalen i förskolan.

Sverigedemokraterna har länge påpekat vikten av att ha goda kunskaper i det svenska språket för att få bästa möjliga start i livet. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är en viktig grundsten för att bli en del av det svenska samhället och känna en samhörighet till det. Det är därför av stor vikt att stadens pedagoger i förskolan visar på mycket goda språkkunskaper i svenska. Pedagogernas språkliga kunskaper i svenska måste hålla måttet åtminstone på så sätt att eleven/barnet under ett tidigt skede i barndomen och skolgången lär sig rätt språkliga grunder för att utvecklas i sin senare skolgång. Inga undantag ska göras då en jämlik skola är vad som fordras enligt svensk skollag.

Vi vill även att extra insatser görs från stadsrevisionen, för att tillsätta resurser i fristående skolor, för att få en utvärdering i paritet med den som sker i den kommunala skolverksamheten. Uppföljningsarbetet om stadens pedagoger/förskolepersonal uppnår tillräckliga krav på kunskaper i det svenska språket måste bli tydligare och mer omfattande än vad som tidigare varit fallet. Den årliga tillsynen bör omfatta fler fristående förskolor i staden för att få en så klar bild som möjligt om vilka behov som finns för ökade insatser för att förbättra svenskakunskaperna i förskolan.

I ärendet beskrivs det att det metoderna för stimulering av språkutveckling kan skilja sig mellan olika stadsdelar. Vi anser att det är problematiskt att betydande skillnader föreligger i hur verksamheter med samma inriktning bedrivs olika runt om i kommunen. Även om det föreligger lokala variationer av samma fenomen, anser vi att Stockholms stad bör ta ett helhetsgrepp i

frågan för att garantera att alla verksamheter bedrivs med liknande måttstockar.

Kadir Kasirga m. fl. (S) och Tina Kratz m. fl. (V) anmälde ett särskilt gemensamt uttalande enligt nedan:

Senast i november 2020 larmade grundskolorna i Järvaområdet om att barnen i förskoleklass pratar för dålig svenska. För att citera grundskolechefen i området: ”Ungefär 50 procent av eleverna har väldigt dåliga språkkunskaper i svenska språket”. Det är långt ifrån bara Järvaområdet som har en omfattande utmaning med bristande språkkunskaper hos barn i tidig skolålder.

Här spelar förskolan en mycket viktig roll för att stimulera barns språkinläring och utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd. Bristande språkkunskaper redan i förskolan följer ofta med långt i skolåldern – och Revisionskontorets rapport visar på att arbetet med att förstärka språkinläringen i förskolan behöver skärpas.

Det är viktigt att de förslag som lyfts fram i rapporten beaktas i nämndernas arbete framgent. En grundförutsättning för ett skärpt arbete för ökad språkutveckling i förskolan är dock att förskolan ges betydligt bättre förutsättningar än vad de har idag. Den grönbå majoriteten har lagt sparbeting på förskolan i tre budgetar i rad. Antal barn per anställd och barngruppernas storlek har ökat i de flesta av stadsdelarna sedan 2018 som konsekvens. Förskolorna tvingas välja bort de mest kompetenta sökande i förmån till mindre erfarna pedagoger på grund av sparkraven.

I vår budget förslår vi en betydligt högre grundschablon till förskolan och särskilda kompetenssatsningar för befintlig personal i svenska; precis som förordas av rapporten. Vi delar också uppfattningen att frågan om barnens språkinläring i förskolan är så viktig att den behöver följas upp strukturerat och återrapporteras till nämnden. Vidare behöver en tydlig plan tas fram för hur de stadsdelsområden som har större utmaningar ska arbeta för att säkerställa att personalen har rätt språkkunskaper och att befintliga förskollärare och barnskötare ges möjlighet till kompetens och vidareutbildning.

All forskning visar på att språket är nyckeln till en lyckad skolgång och en god grundbemanning och kontinuitet i förskoleverksamheten är ett fundament för att förskoleverksamheten ska lyckas med sitt pedagogiska uppdrag. Det räcker det inte med små riktade språksatsningar utan det

kräver en politik där förskolan ges förutsättningar att se alla barn utifrån deras behov, särskilt de barn med som inte har svenska som modersmål.